

UUT:n vuosikertomus vuodelta 2021

26.3.2022

Kirjoittajat: Joni Valkila, Iina Gummerus, Anniina
Enbuska ja Noora Mattila

Sisällysluettelo

Vuosikertomuksen kohokohdat	2
1 Johdanto	3
2 Järjestön hallitus, henkilöstö, vapaaehtoiset ja jäsenet	3
3 Toiminnan suunnittelu ja arviointi	3
4 Toiminnan rahoitus	4
5 Vapaaehtoistoiminta	4
6 Vertaistukitoiminta	4
7 Tiedotustoiminta	8
Tiedotustoiminnan arviointi	10
8 Vaikuttamistyö	10
9 Kansainvälinen toiminta	11
10 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	12
11 Lopuksi	12

Vuosikertomuksen kohokohdat

- Vapaaehtoistyö on merkittävää UUT:n toiminnalle. Vuoden aikana 56 henkilöä teki vapaaehtoistyötä UUT:ssa. Vapaaehtoiset raportoivat yhteensä 1039 tuntia vapaaehtoistyötä vuoden aikana.
- UUT sai lahjoituksia toimintaan 17 768,66 euroa ja jäsenmaksuja 5 390 euroa. Lahjoitukset ovat jäsenmaksujen ja STEA:n rahoituksen ohella merkittävä tekijä, joka mahdollistaa UUT:n toiminnan.
- UUT järjesti vuoden 2021 aikana 116 eri vertaistapahtumaa. Osallistujia näissä tapahtumissa oli yhteensä 794. Vertaistukitoiminnan kävijämäärä määrä nousi hieman (3 %) edellisvuoteen verrattuna.
- Uutena toimintamuotona järjestimme eroseminaarin avio-/avoeron uskonyhteisön kontekstissa kokeneille. Myös uutena toimintana järjestimme suljetun pienryhmän hengellistä väkivaltaa kokeneille sateenkaari-ihmisille.
- UUT oli jälleen näkyvästi esillä mediassa. Noin kuukausittain julkaistiin näkyviä uutisia, joiden takana UUT oli.
- UUT julkaisi historiikin toiminnastaan viimeisen 30 vuoden aikana.
- Katja Niemen Harmageddon olohuoneessa -dokumenttielokuva julkaistiin. UUT teki yhteistyötä Katja Niemen kanssa elokuvan tekemiseen liittyen noin kahden vuoden ajan.
- Uutena yhteistyön muotona UUT osallistuu THL:n vuonna 2021 perustaman kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen työn ohjausryhmän toimintaan.
- UUT:n edustaja on ollut yhteydessä poliisiin ja syyttäjään sen selvittämiseksi, syyllistyvätkö Jehovan todistajat rikokseen vaatiessaan entisten jäsentensä karttamista. Keräsimme kokemuksia karttamisesta ja 90 henkilöä kertoi kokemastaan. Kokemukset karttamisesta on toimitettu poliisille tutkintaa varten.
- UUT:n nettisivuilla kävi 37 142 käyttäjää vuoden 2021 aikana. Tämä on 9,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna.
- UUT teki ensimmäistä kertaa kyselyn toiminnastaan uskonyhteisöjen edustajille. Joitakin kyselyn tuloksia raportoidaan tässä vuosikertomuksessa.

1 Johdanto

Uskontojen uhrien tuki UUT ry on valtakunnallisesti toimiva järjestö, jonka tavoitteena on tukea uskonnollisissa yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ja heidän läheisiään vertaistuen keinoin sekä tiedottaa uskonyhteisöjen keskuudessa esiintyvistä ongelmista. Pyrimme vaikuttamaan sekä uskonyhteisöihin että yhteiskuntaan laajemmin siten, että hengelliseen väkivaltaan puututtaisiin ja uhreja autettaisiin.

Tässä vuosikertomuksessa kerromme vertaistuki-, tiedotus- ja vaikutustoiminnastamme vuoden 2021 aikana.

2 Järjestön hallitus, henkilöstö, vapaaehtoiset ja jäsenet

UUT:n vuosikokous pidettiin 27.3.2021 etätapaamisena. Puheenjohtajaksi valittiin neljännelle kaudelleen **Pia Puolakka**. Hallituksen muiksi jäseniksi valittiin **Erno Vanhala** (varapuheenjohtaja), **Irmeli Puntari** (sihteeri), **Thorleif Johansson** (rahastonhoitaja), **Paula Leppänen**, ja **Maria Björkmark**. UUT:n hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Joni Valkila työskenteli toiminnanjohtajana. **Iina Gummerus** toimi vertaistukitoiminnan koordinaattorina lokakuuhun 2021 asti, ja hänen äitiysvapaasijaisenaan aloitti lokakuussa **Anniina Enbuska**. Enbuska työskenteli myös tammi-maaliskuussa UUT:n tiedottajana lahjoitusvaroin palkattuna. **Jukka Saarenpää** työskenteli kevään 2021 ajan osa-aikaisena toimistoassistenttina. Teologian ylioppilas **Virpi Palomäki** suoritti UUT:ssa 50 tunnin mittaisen korkeakouluharjoittelun. Hän osallistui tiedotustyön tehtäviin. Joulukuussa vertaistukitoiminnan koordinaattorin äitiysvapaan sijaisena aloitti **Noora Mattila**. Työsuhteessa olevan henkilöstön lisäksi UUT:n henkilökunnan ja vapaaehtoisten työnohjaajana toimi **Katriina Järvinen** ja IT-tukihenkilönä toimi **Wilhelm von Konow**.

Vuoden 2021 lopussa UUT:lla oli jäseniä 401. Toimintamme on kaikille avointa, eikä siihen osallistuminen edellytä jäsenyyttä. Vuoden aikana yhteensä 56 henkilöä teki vapaaehtoistyötä UUT:ssa.

3 Toiminnan suunnittelu ja arviointi

UUT:n toiminnan suunnittelua ohjaa strategia ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat. Toimintaa suunnittelevat yhteistyössä hallitus, henkilöstö, vapaaehtoiset ja toimintaan osallistuvat. Arvioimme toimintaa säännöllisesti ja toiminnan arvioinnin tulokset ohjaavat osaltaan toiminnan suunnittelua. Toiminnan arviointia toteutetaan keräämällä palautetta useilla eri tavoilla. Toteutamme vuosittaisen toiminnan arvioinnin, jonka kyselyt suunnataan toimintaan osallistuneille ja vapaaehtoisille. Vuoden 2021 toimintaa arvioitiin kahdella uudella tavalla aiempiin vuosiin verrattuna. Haastattelimme vertaistukitoimintaan osallistuneita ja teimme palautekyselyn niiden uskonyhteisöjen edustajille, joiden kanssa UUT on pyrkinyt vuoropuheluun viime vuosien aikana. Keräämme lisäksi palautetta toiminnasta nettisivuilla olevan palautelomakkeen kautta ja saamiemme viestien perusteella. Joitakin näiden arviointien tuloksia raportoidaan tässä vuosikertomuksessa.

UUT:n hallitus, henkilökunta ja vapaaehtoiset suunnittelivat yhdessä toimintaa kehittämispäivässä 17.4.2021. Kehittämispäivä järjestettiin etäyhteyksin, ja siihen osallistui 10 henkilöä. UUT:lle suunniteltiin uutta strategiaa vuosille 2021-2024. Kymmenen hengen työryhmä tapasi kolme kertaa etäyhteyksin ja keskusteli tulevan strategian painopisteistä.

4 Toiminnan rahoitus

STEA:n rahoitus toiminnalle oli 137 000 euroa vuonna 2021. UUT sai jäsenmaksuja vuonna 2021 yhteensä 5 390 euroa. UUT sai lahjoituksia 17 768,66 euroa. Käytimme vuonna 2021 kaikki vuoden aikana saadut lahjoitukset ja lisäksi aiempina vuosina saamiamme lahjoituksia 3 130,09 euroa siten, että vuoden lopussa olimme käyttäneet kaikki saamamme lahjoitukset toimintaamme. Yhteensä lahjoitusvaroja käytettiin vuoden aikana 20 898,75 euroa. Lahjoitusvaroja käytettiin tiedottajan palkkaamiseen sekä osaan vertaistukitoiminnan koordinaattorin palkkakuluista.

5 Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistyö mahdollistaa osaltaan UUT:n laajan vertaistuki- ja tiedotustoiminnan. UUT tarjoaa vapaaehtoisille yhteiskunnallisen vaikuttamiskanavan siten, että UUT:n vapaaehtoiset toimivat monipuolisissa kokemusasiantuntijatehtävissä esimerkiksi esiintyen tiedotusvälineissä ja erilaisissa tapahtumissa. Vuoden aikana yhteensä 56 henkilöä teki vapaaehtoistyötä UUT:ssa. Yhteensä vapaaehtoisrekisterissä oli vuoden lopulla 113 henkilöä. Vapaaehtoiset raportoivat yhteensä 1039 tuntia vapaaehtoistyötä vuoden aikana.

Vapaaehtoisille järjestettiin neljä etäkoulutusta vuoden 2021 aikana. Toukokuussa järjestettiin uusien chat-ohjaajien koulutus yhteistyössä Tukinetin kanssa, ja kesäkuussa koulutus uusille vertaistukipuhelimen päivystäjille. Uusien ryhmänohjaajien koulutus järjestettiin kesäkuussa ja joulukuussa. Koulutuksiin osallistui yhteensä 19 vapaaehtoista. Lisäksi vapaaehtoisille järjestettiin vuoden aikana kaksi ryhmämuotoista työpöytäkoulutusta, toinen huhtikuussa ja toinen lokakuussa. Ryhmätyöpöytäkoulutuksiin osallistui vuoden aikana yhteensä 14 vapaaehtoista. Lisäksi vuoden aikana koordinaattori perehdytti useita vapaaehtoisia erikseen ja tapasi etäyhteyksin eri ryhmien ohjaajatiimejä toiminnan suunnittelun ja kuulumisten jaon merkeissä.

Maaliskuussa järjestimme yhteistyössä HelsinkiMission kanssa yksinäisyyttä, ostrakismia ja yhteisöllisyyttä käsitelleen koulutuksen. Elokuussa järjestimme vapaaehtoisille virkistyspäivän Helsingin Vallisaaressa. UUT:n vapaaehtoinen **Claudia Jeltsch** on koulutettu Vallisaaren opas, ja hän piti meille ohjatun kierroksen saarella. Retkelle osallistui 11 henkilöä.

6 Vertaistukitoiminta

Tarjoamme vertaistukea kasvokkaisten ja etämuotoisten ryhmätapaamisten, ryhmächatien, sosiaalisen median ja vertaistukipuhelimen välityksellä.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin yhteensä 116 eri vertaistapahtumaa, mukaan lukien kasvokkain ja etänä kokoontuvat vertaistukiryhmät, ryhmächatit, luento- ja keskustelutilaisuudet sekä työpajat. Osallistujia näissä tapahtumissa oli yhteensä 794. Vuonna 2020 vastaavat luvut olivat 116 ja 770.

Vertaistukitoimintaan osallistuneiden määrä nousi hieman (3 %) edellisvuoteen verrattuna.

Osallistujamäärän kasvu on ollut suurinta etävertaistukiryhmissä. Tämä selittyy erityisesti sillä, että maaliskuussa 2020 koronapandemian alussa käynnistetyt etävertaistukiryhmät jatkoivat toimintaansa vuonna 2021 vuoden alusta lähtien. Etäryhmät tekivät vertaistuen saamisen mahdolliseksi ympäri Suomea myös niiltä paikkakunnilta, joilla ei tällä hetkellä kokoonnu omaa kasvokkaista vertaistukiryhmää.

Etäryhmät ovat vakiinnuttaneet paikkansa ja jäävät pysyvästi osaksi UUT:n vertaistukitoimintaa senkin jälkeen, kun kasvokkain tapaavien ryhmien toiminnalle ei ole esteitä. Etänä kokoontuvien vertaistukiryhmien tai ryhmächatien ohjaaminen tarjoavat myös vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia niille vapaaehtoisille, joiden omalla paikkakunnalla ei tällä hetkellä järjestetä UUT:n vertaistukitoimintaa. Taulukossa 1 on esitetty tilastotietoja eri kaupungeissa, etänä ja Tukinetissä järjestettyjen vertaistukiryhmien toiminnasta.

Taulukko 1: Kasvokkain ja etänä järjestettävien vertaistukiryhmien tapaamisten ja osallistujien määrät 2021.

Paikka	Tapaamisten lukumäärä	Osallistujia
Helsinki	8	66
Kokkola	6	30
Kuopio	7	23
Rovaniemi	11	44
Tampere	10	44
Turku	11	85
Etäryhmät (yleiset ja eri uskontotaustoille suunnatut)	42	240
Ryhmächatit	19	104
Muut vertaistapahtumat	2	158
Yhteensä	116	794

Kasvokkain kokoontuvia ryhmiä järjestettiin vuoden 2021 aikana Helsingissä, Tampereella, Turussa, Kokkolassa, Rovaniemellä ja Kuopiossa. Paikkakuntakohtaiset vertaisryhmät olivat avoimia kaikista uskontotaustoista tuleville. Lisäksi Helsingissä tapasi kasvokkain myös sateenkaari-ihmisille suunnattu ryhmä. Noudatimme lähiryhmissämme viranomaisten koronasuosituksia ja -rajoituksia, ja tarvittaessa peruimme ryhmiä tai muutimme niitä etämuotoisiksi tai ulkona järjestettäväksi.

Etänä videopuheluiden muodossa järjestettiin kaikista uskontotaustoista tuleville tarkoitetun ryhmän lisäksi säännöllisesti tapaamisia, jotka oli suunnattu tietyistä taustoista tuleville:

- karismaatikkotaustaiset
- Jehovan todistaja -taustaiset
- lestadiolaistaustaiset
- seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat
- kansainvälinen ryhmä (englanniksi)

Vertaistukipuhelin

Vertaistukipuhelinpäivystys järjestettiin vuoden aikana 75 kertaa 10 vapaaehtoisen ja työntekijöiden voimin. Puheluita tuli vuoden aikana yhteensä 66, mikä on hyvin lähellä edellisvuoden lukua 67. Vaikka puheluiden määrä on pienehkö, soittajien avuntarve on usein suuri ja puhelinpäivystyksen ansiosta avuntarpeessa olevia voidaan ohjata vertaistukitoimintamme pariin.

Vuoden 2021 aikana eniten vertaistukipuhelimeen soittivat herätysliike-, karismaatikko- ja Jehovan todistaja -taustaiset henkilöt. Käsitellyimmät teemat puheluissa olivat uskonnollisesta yhteisöstä eroaminen, huoli uskonnollisessa yhteisössä olevasta läheisestä, sekä tarve purkaa uskonnollisten sukulaisten tai ystävien aiheuttamia kokemuksia hengellisestä väkivallasta.

Ryhmächatit

Jatkoimme syksyllä 2019 aloitettua chat-toimintaa MIELI Suomen Mielenterveys ry:n ylläpitämällä Tukinet-alustalla seitsemän vapaaehtoisen chat-ohjaajan ja työntekijöiden voimin. Ryhmächat järjestettiin vuoden aikana yhteensä 20 kertaa. Tukinet mahdollistaa anonyymien keskustelun, ja chatit ovatkin toimineet monille matalan kynnyksen väylänä tulla ensimmäistä kertaa mukaan UUT:n vertaistoimintaan. Chatit olivat avoimia kaikista uskontotaustoista tuleville.

UUT mukana Helsinki Pride -viikolla

UUT oli vuonna 2021 Helsinki Pride -viikon yhteisökumppani. UUT osallistui Pride-viikon viralliseen ohjelmaan järjestämällä sateenkaariväelle suunnatun vertaistukitapaamisen 30.6.2021, johon osallistui 13 henkilöä. Tällä kertaa emme osallistuneet perinteiseen Pride-viikon kulkueeseen, koska sitä ei koronarajoitusten takia järjestetty tavanomaisessa muodossaan.

Facebookissa toimivat vertaistukiryhmät

UUT:lla on useita Facebookissa toimivia vertaistukiryhmiä, joiden kautta tavoitimme vuonna 2021 suuremman joukon ihmisiä kuin koskaan aiemmin. UUT:n vertaistuki -ryhmässä Facebookissa oli vuoden lopussa 499 jäsentä hyvin monenlaisista uskonto- ja yhteisötaustoista. Lisäksi UUT:lla on omat Facebookissa toimivat vertaistukiryhmät seuraavista uskontotaustoista tuleville: helluntailaiset ja muut karismaattisen kristillisyyden ryhmät, MAP-kirkko eli mormonit, islam, vanhoillislestadiolaiset sekä

esikoislestadiolaiset. Näiden ryhmien lisäksi UUT:lla on oma ryhmänsä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille sekä henkilöille, joiden läheinen kuuluu tiiviin kontrolloivaan yhteisöön. Toimimme läheisessä yhteistyössä entisten Jehovan todistajien kanssa, joilla on oma Facebook-ryhmä.

Eroseminaari uskonnollisessa kontekstissa parisuhteesta eronneille

Uutena toimintamuotona järjestimme eroseminaarin avio-/avoeron uskonyhteisön kontekstissa kokeneille. Eroseminaarin ohjaajana toimi entinen Jehovan todistaja ja koulutettu ero-ohjaaja **Helka Belt** Suomalaisen eroseminaari -mallin pohjalta. Uskonyhteisöstä eroamiseen liittyy usein myös ero parisuhteesta. Yleisten ongelmien lisäksi tällaiseen eroon sisältyy erityispiirteitä esimerkiksi lasten asemaan liittyen.

Suljettu pienryhmä hengellistä väkivaltaa kokeneille sateenkaari-ihmisille

Järjestimme syksyllä 2021 suljetun pienryhmän hengellistä väkivaltaa kokeneille sateenkaari-ihmisille. Ryhmän ohjaajana toimi **Ani Iivanainen**, joka on sosionomi-diakoni, kriisityöntekijä ja auktorisoitu seksuaalineuvoja.

Vertaistukitoiminnan arviointi

Arvioimme UUT:n vuoden 2021 toimintaa laatimalla kaksi kyselyä, joista toinen suunnattiin kaikille vertaistukitoimintaamme osallistuneille ja toinen vapaaehtoisillemme. Kaikille vertaistukitoimintaan osallistuneille tarkoitettuun kyselyyn vastasi yhteensä 19 henkilöä ja vapaaehtoisille tarkoitettuun kyselyyn 18 henkilöä. Molemmissa kyselyissä pyydettiin antamaan arvosana UUT:n vertaistukitoiminnalle asteikolla 1-5, jossa 1 on huono ja 5 on erinomainen.

Viime vuosien tapaan vertaistukitoimintamme sai erinomaiset arvot, minkä perusteella vertaistukitoimintaan osallistujat ja vapaaehtoiset vaikuttavat olevan UUT:n toimintaan tyytyväisiä. Vertaistukitoimintaan osallistuneiden antamien arvosanojen keskiarvo oli 4,2 (vuonna 2020 se oli 4,5), ja vapaaehtoisten antamien arvosanojen keskiarvo oli samoin 4,4 (vuonna 2020 se oli 4,5). Sekä toimintaan osallistuneiden että vapaaehtoisten antama yleisin arvosana oli 5. Yksikään kyselyihin vastanneista ei antanut arvosanaksi 1.

Vuonna 2021 jatkunut koronatilanne, sen aiheuttamat muutokset vertaistukitoimintaan ja pitkittyneen poikkeustilan aiheuttama väsymys olivat nähtävillä muutamissa vastauksissa. Edellisen vuoden tapaan vuosi oli poikkeuksellinen ja vaati toiminnan mukauttamista ja tapahtumien perumista tai siirtämistä kulloinkin vallitsevan koronatilanteen mukaisesti.

Lisäksi arvioimme vertaistukitoimintaa haastattelemalla etävertaistukiryhmiin osallistuneita henkilöitä. Haastatteluun osallistui viisi vuoden 2021 aikana etävertaistukiryhmään osallistunutta henkilöä, joista neljä oli osallistunut vertaistukiryhmään yhden kerran haastatteluun mennessä. Jo yhdestä osallistumiskerrasta oli ollut merkittäväkin hyötyä haastatelluille omien kokemustensa käsittelyssä. Haastattelujen tulokset tukevat ja vahvistavat vertaistukitoimintaan osallistuneille suunnatun kyselyn kautta saatua informaatiota vertaistukitoiminnan hyödyllisyydestä ja tuloksellisuudesta.

7 Tiedotustoiminta

UUT on tehnyt näkyvää tiedotustyötä viime vuosien aikana, näin myös vuonna 2021. Alla on listattuna joitakin tärkeimpiä esiintymisiä sekä uutisia, joissa olemme olleet taustavaikuttajina:

Kaleva kirjoitti 10.1.2021 laajasti vanhoillislestadiolaisuudesta ja hengellisestä väkivallasta otsikolla: “Hoitokokouksiksi koettuja tilaisuuksia on yhä pidetty vanhoillislestadiolaisuudessa – SRK:n puheenjohtaja: Painostaminen ei ole koskaan oikein”. Juttua varten haastateltiin 20 painostusta kokenutta entistä lestadiolaista, hengellisen väkivallan asiantuntijoita ja SRK:n (Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistyksen eli vanhoillislestadiolaisten johdon) edustajaa. UUT:n edustajana haastateltiin **Joni Valkilaa**. UUT teki yhteistyötä **Tuomas Pelkosen** kanssa vuonna 2020 hoitokokousten esillä pitämiseksi. Julkaisimme useita kokemuksia hoitokokouksiin liittyen nettisivuillamme ja sosiaalisessa mediassa. Tämä vaikutti Kalevan juttukokonaisuuden syntyyn.

Katja Niemen lyhytelokuva Harmageddon olohuoneessa esitettiin Ylen kanavilla ja se on katsottavissa Areenassa. UUT teki yhteistyötä Katja Niemen kanssa elokuvaan liittyen noin kahden vuoden ajan. Useat entiset Jehovan todistajat esiintyvät elokuvassa. Elokuva palkittiin Chicagon kansainvälisen lastenelokuvafestivaalin nuorisotuomariston lyhytdokumenttielokuvien pääpalkinnolla.

Maailman Kuvalehti julkaisi **Joni Valkilan** haastattelun 3.3.2021 otsikolla “UUT ry:n Joni Valkila: ‘Yhteisöstä irtautunut henkilö voi jäädä hyvin yksin’”.

Kotiliesi 1/2021 julkaisi ansiokkaan artikkelin salaliittoteorioiden kannattajista. **Joni Valkilaa** haastateltiin.

Julkaisimme UUT:n historiikin viimeisen 30 vuoden ajalta 22.4.2021. Historiikin on kirjoittanut UUT:n varapuheenjohtaja **Erno Vanhala**. Historiikki on luettavissa UUT:n nettisivuilla ja sitä saa kirjan muodossa UUT:n toimistolta.

Kotimaa (16.4.2021) kirjoitti UUT:n historiikin julkaisemisesta ja kertoi viimeisimmät terveiset toiminnastamme.

Risto Puumalainen kirjoitti Vapaa-ajattelijalehdessä (2/2021) UUT:n historiikista otsikolla “Uskontojen uhrien tuki ry on auttanut ihmisiä jo 30 vuotta. Onnittelut ja kiitos!”

Pasi Kivioja haastatteli **Joni Valkilaa** ja **Erno Vanhalaa** salaliittoteorioita käsittelevään kirjaansa “Salaliittoteorioiden Ihmemaassa”. Kirja julkaistaan maaliskuussa 2022.

UUT:n puheenjohtaja **Pia Puolakka** ja toiminnanjohtaja **Joni Valkila** kommentoivat Vartija-verkkójulkaisussa 2.5.2021 HBO:n dokumenttisarjaan Knutby - i blind tro (Pray, Obey, Kill) liittyen sitä, miten äärimmäisesti jotkin uskonyhteisöt voivat kontrolloida jäseniään.

UUT:n hallituksen jäsen **Thorleif Johansson** esiintyi Radio Vegassa, aiheena oli demonien ulosajo. Ohjelmassa esiteltiin myös UUT:n toimintaa. Svenska Yle julkaisu haastattelusta uutisen 25.5.2021.

Helsingin Sanomat kirjoitti avioliittoon pakottamisesta uskonyhteisöjen keskuudessa UUT:n aloitteesta. Artikkelin otsikolla “Hennaa ja Juhania rangaistiin esiaviollisesta seksistä – Suomalaisissa uskonyhteisöissä eläneet kertovat, kuinka heitä on painostettu avioitumaan nuorina ja mitä siitä on seurannut” julkaistiin 27.6.2021. Juttukokonaisuuden syntyyn olivat vaikuttamassa UUT:n työntekijän **Anniina Enbuskan** twiitit, entisten Jehovan todistajien käymät keskustelut ja Ihmisoikeusliiton kampanja pakkoavioliittoihin liittyen.

Keskipohjanmaa (21.8.2021) haastatteli UUT: vertaistukitoiminnan koordinaattoria **Iina Gummerusta** UUT:n vertaistukitoiminnasta.

Iina Gummerus antoi haastattelun UUT:n toiminnasta Kansan Tahto -lehden uskontoja käsittelevään teemanumeroon.

Ruutu +:ssa on nähtävänä Veijo Balzarista ja hänen lahkomaisesta toiminnastaan kertova neliosainen sarja "Lahko". UUT:n puheenjohtajaa **Pia Puolakkaa** haastatellaan ohjelmassa.

UUT:n **Thorleif Johansson** on kirjoittanut artikkelin “Kun sanat satuttavat” Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston sisäiseen lehteen Maan suola.

Joni Valkilaa haastateltiin Helsingin Sanomien jutussa “Mitä meditaatio meille tekee” 9.9.2021.

Helluntaikirkon työntekijöille suunnatussa PaimenPlus-lehdessä (3/2021) kerrottiin Helluntaikirkon ja UUT:n välisestä vuoropuhelusta.

UUT oli näkyvästi esillä Ylen uutisessa eheyttämisestä 12.9.2021. Haastateltavana UUT:lta oli **Tom-Kristian Heinäaho**. Juttu oli otsikoitu: “Näin homoseksuaaleja käännättävät eheytushoidot toimivat – 25-vuotias Johannes Poikkimäki kertoo, millaiseen paineeseen hän joutui vuosiksi”

UUT:n vertaistukitoiminta oli näkyvästi esillä Savon Sanomissa 25.9.2021. Haastateltavina olivat UUT:n vapaaehtoiset **Aleksi Isokoski** ja **Tanja Kärki**, toiminnanjohtaja **Joni Valkila** ja uskonyhteisöjen edustajia.

Pia Puolakka blogi “Laillisen ja laittoman raja hengellisissä yhteisöissä?” julkaistiin Psyjuridican nettisivuilla 8.10.2021.

Iina Gummerus kirjoitti työurastaan Sosiaalipsykologit.fi-sivustolla 6.11.2021 otsikolla: Iinan uratarina – järjestötyö hengellistä väkivaltaa kokeneiden parissa.

Ylen murhapodcast Viimeinen johtolanka julkaisi kuusi jaksoa vuonna 1988 kadonneen Piia Ristikankareen tapauksesta. Piia oli kadotessaan 15-vuotias ja Jehovan todistaja. Podcastissa

haastatellaan **Joni Valkilaa** ja entistä Jehovan todistajaa **Risto Suopankia**. Uskonnon varjopuolet tulevat näkyvästi esiin.

Muu tiedotustoiminta:

Järjestimme seuraavat tilaisuudet etäyhteyksillä vuoden 2021 aikana:

- Keskustelu Harmageddon olohuoneessa -dokumenttielokuvasta 19.2.2021. Mukana tilaisuudessa oli elokuvan tekijä **Katja Niemi** sekä useita elokuvassa esiintyviä entisiä Jehovan todistajia.
- Webinaari salaliittoteorioista 22.3.2021.
- UUT:n historiikin julkaisutilaisuus 22.4.2021.

Julkaisimme kaksi uutta **Anniina Enbuskan** tekemää videota UUT:n Youtube-kanavalla.

Sosiaalisessa mediassa tiedotamme erityisen aktiivisesti Facebook-sivullamme, mutta myös Instagramissa ja Twitterissä. UUT:lla on Facebookissa 2800 seuraajaa ja Instagramissa 660 seuraajaa.

UUT:n nettisivuilla kävi 37 142 käyttäjää vuoden 2021 aikana. Tämä on 9,4 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Facebook-sivumme saavutti 38 112 käyttäjää vuoden 2021 aikana.

Julkaisimme Muutos-lehteä yhden numeron.

Lisäksi tiedotimme toiminnastamme uutiskirjeen välityksellä sähköpostitse.

Tiedotustoiminnan arviointi

UUT toimintaan osallistuville ja toimintaa seuraaville tehdyssä arviointikyselyssä tiedotustoiminta sai hyviä arvosanoja, joiden keskiarvo oli 4,4 asteikolla 1-5 (jossa 5 on paras arvosana). UUT:n sosiaalisessa mediassa esiintymisestä saamien arvosanojen keskiarvo oli 4,1.

8 Vaikuttamistyö

UUT pyrkii vuoropuheluun uskonyhteisön johtohenkilöiden kanssa hengellisen väkivallan ehkäisemiseen liittyen. Olemme erityisen aktiivisesti yhteydessä niihin yhteisöihin, joihin liittyen UUT saa eniten yhteydenottoja. Yhteisöt ovat aakkosellisessa järjestyksessä Jehovan todistajat, Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkko, Suomen evankelisluterilainen kirkko, Suomen Helluntaikirkko, Suomen Rauhanyhdistyksen Keskusyhdistys (vanhoillislestadiolaisuus) ja Suomen Vapaakirkko. Näistä yhteisöistä ainoastaan Jehovan todistajat ovat kieltäytyneet tapaamasta UUT:n edustajia.

Pisimmällä vuoropuhelussa olemme Suomen Helluntaikirkon edustajien kanssa. Olemme tavanneet puolivuositain, UUT:n edustajat ovat esiintyneet Helluntaikirkon järjestämissä tapahtumissa ja vuoropuhelustamme on kirjoitettu sekä Helluntaikirkon että UUT:n julkaisuihin.

Teimme ensimmäistä kertaa palautekyselyn UUT:n toiminnasta yllä mainittujen kuuden uskonyhteisön edustajille, joiden kanssa olemme käyneet vuoropuhelua tai pyrkineet siihen. Yhteisöistä ainoastaan

Jehovan todistajat eivät vastanneet kyselyyn. Kyselyn tuloksia raportoidaan yksityiskohtaisemmin erillisessä UUT:n sisäiseen käyttöön tarkoitettussa raportissa.

Lyhyenä yhteenvedona kyselyn tuloksista mainittakoon yhteisöjen edustajien pitäneiden tapaamisia UUT:n edustajien kanssa hyödyllisinä ja tapaamisten henkeä on kuvailtu hyväksi ja ystävälliseksi. Yhteisöjen edustajat arvioivat UUT:n toiminnan osaltaan vaikuttaneen siihen, että heidän keskuudessaan on nostettu esille ongelmia ja on mietitty mahdollisuuksia puuttua ongelmiin.

Muista vaikutustyön muodoista:

Joni Valkila on ollut yhteydessä poliisiin ja syyttäjään sen selvittämiseksi, syyllistyvätkö Jehovan todistajat rikokseen vaatiessaan entisten jäsentensä karttamista. Keräsimme kokemuksia karttamisesta ja 90 henkilöä kertoi kokemastaan. Kokemukset karttamisesta on toimitettu poliisille sen selvittämiseksi, onko syytä aloittaa esitutkinta.

UUT järjesti yhteistyössä Suomen Ekumeenisen Neuvoston, Tuomas-yhteisön ja Agricola opintokeskuksen kanssa neljän kaupungin kiertueen aiheena ”Hengellisen väkivallan tunnistaminen ja uhrin tukeminen”. UUT:n edustajina kiertueella esiintyivät **Thorleif Johansson, Anniina Enbuska** ja **Minna Kivioja**.

Joni Valkila piti luennon hengellisestä väkivallasta Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin sosiaali- ja terveysalan työntekijöille 22.10.2021. Osallistujia oli 68 ja tilaisuus sai hyvää palautetta.

UUT:n edustajat **Thorleif Johansson** ja **Katriina Järvinen** esiintyivät Helluntaikirkon Retro 70's-80's -tapahtumassa Keuruulla 7. ja 8.8.2021. Tapahtumassa oli laaja osallistujajoukko ja esiintymisemme hengelliseen väkivaltaan liittyen sai paljon hyvää palautetta.

Joni Valkila piti 8.12.2021 koulutuksen Rikosuhripäivystyksen työntekijöille ja vapaaehtoisille hengellisestä väkivallasta.

UUT osallistuu THL:n perustaman kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen työn ohjausryhmän toimintaan. **Joni Valkila** piti ohjausryhmälle esityksen UUT:n toiminnasta ja hengellisestä väkivallasta 14.12.2021. Esitys haluttiin osaksi kaikkien Suomen poliisien koulutusmateriaalia ja esityksen tallenne on nyt julkaistu koulutusmateriaalina.

UUT:n hallituksen jäsen **Maria Björkmark** on ollut yhteydessä Mielenterveystalon edustajiin ja tavoitteena on luoda materiaalia mielenterveystalo.fi-sivustolle siitä, miten hengellistä väkivaltaa kohdannut voi löytää apua ja millaisia välineitä toipumiseen on tarjolla.

9 Kansainvälinen toiminta

UUT on yhteisöjäsen alamme kansainvälisissä järjestöissä ICSA (International Cultic Studies Association) ja Fecris (Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur le Sectarisme - European Federation of Centres of Research and Information on Cults and Sects).

Aiemmista vuosista poiketen, UUT:n edustajat eivät osallistuneet alan kansainvälisiin konferensseihin vuonna 2021 koronatilanteesta johtuen.

10 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

UUT on Ihmisoikeusliiton ja Kansalaisareenan yhteisöjäsen.

Osallistuimme Ihmisoikeusliiton vetämään perus- ja ihmisoikeusverkoston toimintaan. Verkostoon kuuluu noin 20 ihmisoikeustyötä tekevää järjestöä, mukaan lukien nais- ja lapsijärjestöjä. Verkosto on löyhä yhteenliittymä, jonka tarkoituksena on tiedonvaihto sekä yhteinen vaikuttaminen ajankohtaisissa ihmisoikeuskysymyksissä.

Olimme mukana Ihmisoikeusliiton vetämän kunniaan liittyvän väkivallan vastaisessa verkostossa osallistuen sen järjestämiin tapaamisiin. Toiminnanjohtaja **Joni Valkila** osallistui Loisto setlementin Bahar-hankkeen ohjausryhmään asiantuntijana. Hanke tukee kunniaväkivallan uhreja.

Olemme mukana Pakolaisavun VeTo-verkostossa, joka on maahanmuuttajien vertaistoimintaa järjestävien organisaatioiden yhteistyöverkosto. Verkoston kautta osa vapaaehtoisistamme ja henkilökunnastamme on osallistunut Pakolaisavun vertaisohjaajakoulutuksiin. Jäsenyys verkostossa on meille hyödyllistä, sillä maahanmuuttajien ja ääriyhteisöllisistä uskonyhteisöistä eronneiden välillä on useita yhtäläisyyksiä. Tavoitteenamme on myös lähivuosina tavoittaa entistä paremmin maahanmuuttajataustaisia tuen tarpeessa olevia.

Saamme vertaistukitoimintaamme tiloja korvauksetta tai pientä korvausta vastaan yhteistyökumppaneiltamme. Näihin kuuluvat Tampereen seudun vertaiskeskus (Tampere), Lounatuulet Yhteisötalo (Turku), Rovaniemen Kansalaistalo, Pohjois-Savon Näkövammaiset ry (Kuopio) ja Hyvän mielen talo (Oulu). UUT on Hyvän mielen talo ry:n ja Lounatuulet Yhteisötalo ry:n yhteisöjäsen.

11 Lopuksi

Onnistuimme nostamaan uskonyhteisöissä esiintyviä ongelmia monipuolisesti julkisuuteen. Vertaistukitoimintamme hyödytti satoja ihmisiä. Toimimme onnistuneesti etäyhteyksillä olosuhteissa, joissa kasvokkain tapaamisia rajoitettiin. Teimme vaikutustyötä, jonka seurauksena toivomme uskonyhteisöjen ja muun yhteiskunnan puuttuvan nykyistä enemmän hengelliseen väkivaltaan.